

Институт "Отворено общество" - София
2008 Годишен отчет

ГОДИШЕН ОТЧЕТ 2008 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

	Мисия	3
1	Отчет на Изпълнителния директор	5
2	Финансов профил	7
3	Програма „Европейски политики и гражданско участие“	11
4	Програма „Изток-Изток“	15
5	Финансиране от други донори - ТРЪСТ ЗА ГРАЖДАНСКО ОБЩЕСТВО	19
6	Правна програма	21
7	Програма “Обществен дебат”	25
8	Програма „Управление и публични политики“	28
9	Програма „Образование“	35
10	Програма „Обществено здравеопазване“	35
11	Програма „РОМА“	36
12	Звено за подготовка на проекти	41

МИСИЯ

Да развива и поддържа ценностите и практиките на отвореното общество в България

-

Да подкрепя демократизацията на обществения живот

-

Да работи за разширяването и гарантирането на обществените свободи

-

Да подпомага укрепването на институциите на гражданския сектор

-

Да насърчава развитието на публичния дебат и политики по значими за България проблеми

-

Да подкрепя европейската интеграция и регионалното сътрудничество на България

Основател

Джордж Сорос

Настоятелство

Петя Кабакчиева - Председател

Георги Господинов

Кина Чутуркова

Нели Огнянова

Нери Терзиева

Лъчезар Богданов

Саша Безуханова

Харалан Александров

Юлия Захаријева

Изпълнителен Директор

Георги Стойчев

Финансов Директор

Велико Шербанов

Програмни директори

Ася Кавръкова

Боян Захариев

Елица Маркова

Иванка Иванова

Мария Методиева

Старши икономист

Георги Ангелов

Звено за социологически анализи

Алексей Пампоров - Социолог

1. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯТ ДИРЕКТОР

През 2008 година основната дейност на Институт "Отворено общество" - София беше насочена към повишаване на гражданското участие при формирането и реформирането на публични политики на местно, национално и европейско равнище; подобряване на прозрачността и отчетността на институциите; отстояване на принципите на върховенството на закона и защита на правата на човека; както и към създаването на условия за успешна социална интеграция на уязвимите групи в България.

Институтът реализира 116 проекта в партньорство с над 60 организации и екипи и оказва подкрепа на 33 български експерти за участие в международни конференции и инициативи. Общата стойност на програмните разходи през годината надхвърли 1,5 милиона евро. Броят на финансираните проекти и размерът на програмното финансиране отбелязаха ръст с около 10% в сравнение с предходната година.

Институт "Отворено общество" - София продължи да осъществява своята дейност чрез следните програми: Европейски политики и гражданско участие; Управление и публични политики; Обществен дебат; Правна програма; Програма Рома; както и чрез координация на инициативите по програма Изток-Изток в България. Освен това Институтът взе участие в два европейски консорциума, изпълняващи мащабни проекти по програма ФАР, насочени към подобряване на образованието и здравеопазването сред етническите малцинства с фокус върху ромите.

Реагирайки на новите отговорности пред българското общество, произтичащи от членството в Европейския съюз и възможността България да бъде не само консуматор, но и съавтор на общите европейски политики, през 2008 година Институт "Отворено общество" - София даде началото на нова регионална инициатива (*Инициатива за европейски политики, www.eupi.eu*), насочена към изграждане на капацитета на гражданите от новите страни членки от Централна и Източна Европа за активно и конструктивно участие при формирането на общите европейски политики. Инициативата е част от програма *Европейски политики и гражданско участие* и осъществява проектната си дейност чрез мрежа от партньори в 10-те нови страни членки на ЕС от ЦИЕ.

В отговор на задълбочаващата се криза на доверие на гражданите към публичните институции и демократичния процес в страната Институт "Отворено общество" - София се включи в усилията на гражданското

общество, насочени към преодоляването на политическата корупция чрез повишаване на прозрачността на партийното финансиране и гарантирането на честността на изборния процес. Като част от широката гражданска коалиция Институтът лансира серия от предложения за гарантиране на качеството на демократичния процес и за преодоляването на порочни практики като купуването на гласове. В резултат на това бяха променени част от изборните правила, включително беше въведено законово изискване всички промоционални предизборни материали на политическите сили да съдържат предупреждение, че купуването и продаването на изборни гласове е престъпление.

Започналата през втората половина на годината глобална икономическа криза създаде допълнителни предизвикателства както пред програмната дейност на Института, така и по отношение на неговото устойчиво развитие. Чрез редица инициативи, включващи мониторинг на основните тенденции в икономиката на страната, нагласите на гражданите и водените политики, Институтът активно се включи в общественения дебат за формирането на работещи анти-кризисни стратегии на национално и европейско равнище.

В условията на глобална икономическа криза и незавършени реформи в ключови сектори на публичните политики в България основно предизвикателство пред Института остава необходимостта да намира своевременни и ефективни отговори на бързо променящата се и до голяма степен непредвидима среда, отстоявайки ценностите на отвореното общество и гарантирайки своето устойчиво институционално развитие.

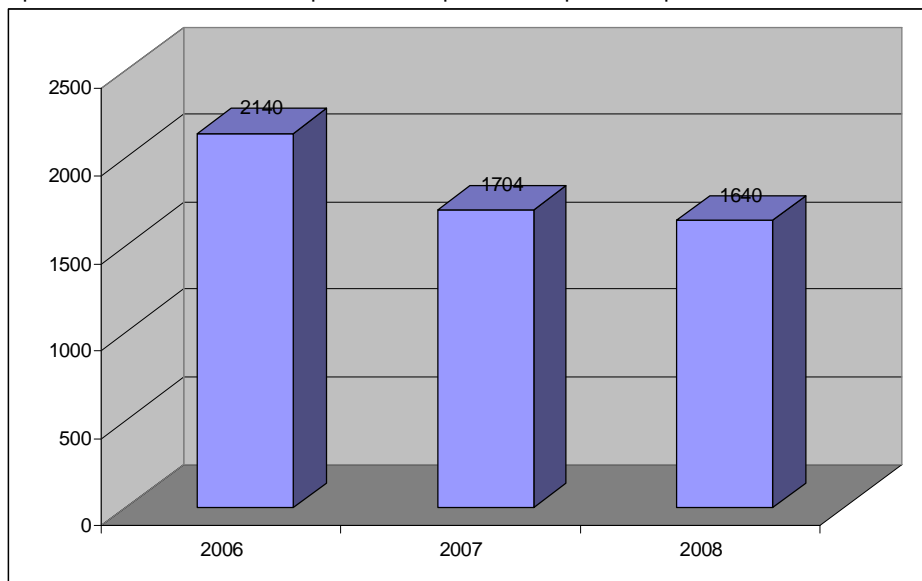
Георги Стойчев
Изпълнителен Директор

2. ФИНАНСОВ ПРОФИЛ

Приходи

Целево финансиране

Приходи от целеви финансирания в размер на 1,6 милиона евро.

Фиг. 1 Приходи от целеви финансирания 2006-2008 година в хиляди евро.

Размерът на признатите приходи от Институт "Отворено общество"-Цуг през 2008 година възлизат на 1,436 хиляди евро срещу 1,462 хиляди евро през 2007 година.

В изпълнение стратегията за разширяване източниците на финансиране, през 2008 година се реализираха следните проекти, финансирани извън мрежата "Сорос " :

Донор	Наименование на проекта	Финансиране от донора в хиляди евро	
		Общо	в.т.ч. усвоени през 2008 г
Програма ФАР – 2005/108-049	Укрепване капацитета на НПО сектора в България и Румъния за подобряване на социалната среда	249	45

Тръст за гражданско общество в Централна и Източна Европа	Овластяване на безвластните	231	70
Делегация на ЕС	План Д на Европейската комисия за демокрация, диалог и дебат	46	46
Други донори		43	43
Общо		569	204

В края на 2008 година приключи изпълнението на проекти за техническа помощ, реализирани от консорциуми с участието на Институт "Отворено общество":

Възложител	Наименование на проекта	Стойност в хиляди евро	в.т.ч.от ИОО
Програма ФАР <i>EuropeAid/122909/D/SER/BG</i>	Повишаване на здравната култура, майчино и детско здравеопазване на етнически малцинства, с фокус върху ромско малцинство	415	120
Програма ФАР <i>EuropeAid/ 122908/D SER/BG</i>	Подобряване на състоянието и приобщаване на малцинствени групи с фокус върху ромско малцинство	600	200
Общо		1 015	320

Финансови приходи

През 2008 година Институтът е реализирал приходи от лихви от депозити в размер на 60 хиляди евро и свързани с тях курсови разлики в размер на 131 хиляди евро.

Инвестиции

През 2008 година Институтът получи дивиденди от дружество ББФ в размер на 1,484 хиляди евро. В края на годината Институтът продаде дяловете си в размер на 40 % от ББФ за 2,224 хиляди евро и реализира печалба в размер на 1,091 хиляди евро преди облагане с данък.

Крайният положителен резултат от дейността на Института през 2008 година възлиза на 2,653 хиляди евро.

Разходи

През 2008 година размерът на програмните разходи възлиза на 1,5 милиона евро срещу 1,4 милиона евро през 2007 година .

Област	2008	%	2007	2006
Правна програма	257	16,7%	223	396
Управление и публични политики	254	16,5%	253	409
Обществен дебат	129	8,4%	134	218
Европейски политики и гражданско участие	285	18,5%	82	140
Гражданско общество *	149	9,7%	198	364
Рома	91	5,9%	132	81
Образование и Младежки програми	146	9,5%	89	138
Обществено здравеопазване	21	1,4%	55	62
Изток-Изток	73	4,7%	101	94
Други	132	8,6%	155	163
Общо	1 537	100,0%	1 422	2 065

През 2008 година са реализирани 116 проекта – 55 проекта с организации, 5 проекта с експерти и 56 проекта, реализирани от Институт “Отворено общество”, както и подкрепа за участие на 33 български експерта по програма “Изток-Изток”.

През 2007 година са подкрепени 103 проекта – 72 проекта с организации, 8 с експерти и 34 реализирани от Институт “Отворено общество”, както и 24 участници в конференции в рамките на програма Изток-Изток .

Програма	Брой проекти Общо	В това число		
		Организации	Експерт. Екипи	Институт Отворено общество
Правна програма	16	5		11
Управление и публични политики	27	9		18
Обществен дебат	21	9	5	7
Европейски политики и гражданско участие	13	3		10
Гражданско общество	16	16		
Рома	12	6		6
Образование	4	2		2
Обществено здравеопазване	1			1
Други програми	6	5		1
Общо	116	55	5	

**Участие Конференции
Изток-Изток**

43

Общият размер на програмните и административните разходи възлиза на 1,6 милиона евро.

Административният бюджет възлиза на 170 хиляди евро, приблизително 10 % от обема на разходите.

Ресурси

Нетните активи на Института възлизат на 5 милиона евро , включващи:

Парични средства	3,5 милиона евро
Ценни книжа	0,5 милиона евро
Сгради	0,8 милиона евро
Дялово участие в дружества	0,2 милиона евро

Институтът разполага с офис на ул. "Солунска" № 56, с 35 компютъризирани работни места и 2 зали за работни срещи. Програмната дейност се осъществява на основа съчетаване усилията на персонала. В Института работят 15 човека, в партньорство с широки експертни общности.

Отчетност и контрол

Финансовата отчетност се води в съответствие с българското счетоводно законодателство, международните стандарти за финансов отчет, както и утвърдените стандарти в международната мрежа "Сорос" и изискванията на другите донори .

От 2008 година функционалната валута, в която се отчита дейността на Института е евро. Финансовите отчети се одитират от международно призната одиторска фирма. През 2008 година това е KPMG-България, през предходните 5 години - от Делойт&Туш България. Институт "Отворено общество" е регистриран в обществена полза и ежегодно прави публично достояние отчетите за своята дейност.

3. ПРОГРАМА “ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ”

Втората година от членството на България в ЕС категорично показва две тенденции. От една страна това е необходимостта от осъществяване на дълбоки реформи в сферите на национална компетентност (напр. социална сфера, образование, здравеопазване), чието реформиране беше забавено или незавършено, вследствие фокусирането на усилията години наред върху предприєдинителния дневен ред. Задълбочаването на социалната диференциация в обществото, промяната на статута на България за първи път от началото на прехода от държава с безработица в страна, регистрираща недостиг на работна ръка в редица сектори на икономиката и генерирането на огромен бюджетен излишък поставиха на дневен ред необходимостта от осмислянето и приемането на нови стратегически решения и политики, в широк консултативен процес с всички заинтересовани страни и граждани. Световната икономическа и финансова криза допълнително усложни ситуацията, поставяйки редица предизвикателства пред традиционния процес на формиране на политики на национално и международно ниво.

От друга страна стана ясно, че България все още не е изградила капацитет не само за ефективно участие в процеса на формиране на политики на европейско ниво, но и за ефективно прилагане на правилата и изпълнение на задълженията, произтичащи от европейското членство на страната. Доказателство за това са докладите на ЕК от 2008 г., които подчертаха недостатъчния напредък в борбата с корупцията и организираната престъпност и блокирането на средствата по предприєдинителните програми, поради съмнения за нарушения и злоупотреби.

В европейски план, отхвърлянето на Договора от Лисабон на референдума в Ирландия показва, че политическата криза в ЕС не е приключила и че са необходими допълнителни усилия за намиране на алтернативни решения, а характерът на предложените решения ще определи в дългосрочен план процесите на трансформация на ЕС. Формирането на капацитет за ефективно съавторство на европейските политики в новите страни членки от ЦИЕ е от ключово значение за адекватния им принос към общоевропейския дебат и търсенето на нови решения, особено в условията на световна финансова и икономическа криза.

В този контекст програма “**Европейски политики и гражданско участие**” работи за изграждането на капацитет за ефективно гражданско участие във формирането и в прилагането на европейските политики, които са съобразени с принципите на отвореното общество на национално и международно ниво.

На **национално ниво**, програмата осъществява дейности, насочени към повишаване на информираността на НПО сектора и на българските граждани за наличните институционални и неформални механизми за участие в процеса на вземане на решения на европейско ниво; използване на ресурсите на гражданското общество за продължаване на реформите в сферите на национална компетентност; апробиране на механизми за гражданско участие с цел оказване на въздействие върху формирането на важни за България европейски политики и формиране и формулиране на информирани български позиции по важни за ЕС въпроси.

На **международно ниво** програмата осъществява дейности чрез **Инициативата за европейски политики**, чиято цел е да стимулира и спомогне за изграждане на капацитет в новите страни-членки от ЦИЕ за ефективно участие във формирането на общоевропейските политики.

Програмата комбинира изследователски и аналитични подходи с дейности по застъпничество, включително осъществяване на мониторинг върху дейността на релевантните институции на национално и европейско ниво и осъществява дейността си в партньорство с широк кръг неправителствени организации, публични институции и експерти на национално и европейско ниво.

Основни инициативи на програмата през 2008:

- § Анализ и публично обсъждане на напредъка в подготовката и вътрешно-политическите и регионални ефекти от присъединяването на България към Шенгенското пространство.
- § Провеждане на серия от публични дискусии по значими за България европейски теми, насочени към преоткриване и допринасяне за солидарността в обединена Европа в рамките на План Д на Европейската комисия за демокрация, диалог и дебат.
- § Стимулиране на информирано участие на българския НПО сектор в процеса на вземане на решения на европейско ниво.
- § Провеждане на широк консултативен процес за въвеждането на директивата за аудиовизуалните медийни услуги в българското законодателство.
- § Провеждане на десет изследвания в новите страни-членки на ЕС от ЦИЕ с цел идентифициране на "нерешените задачи" в единадесет обществени сфери и анализиране на общите тенденции за региона след членството в ЕС.

- § Провеждане на десет изследвания в новите страни-членки на ЕС от ЦИЕ с цел анализ на поведението им като участници във формулирането на дневния ред на разширения Европейски съюз.
- § Подкрепа на международния обмен на идеи, информация и съвместна работа между лица и организации от страните от ЦИЕ и Централна Азия за утвърждаване на отвореното общество – предоставяне на консултантско-методическа помощ при изготвянето на проектни предложения по **Програма "Изток - Изток: Партньорство отвъд границите"**.
- § Финансиране на проекти на групи в неравностойно положение и НПО фамилията в рамките на двугодишен проект "Овластяване на безвластните", **финансиран от Тръст за гражданско общество в ЦИЕ** с цел социалното и икономическо приобщаване на маргинализирани групи (малцинства; самотни родители; възрастни хора; хора с увреждания; деца в риск; хора, живеещи в изолирани и отдалечени населени места и др.)

ПРОГРАМА "ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ"

ПРОЕКТИ		
Организация/Проект	Тема	Сума
ЕТ "ДИМИТЪР ЛИПОВАНСКИ"	Награда на Трето издание на фестивала ТВ и радио програми	511 EUR
Център за маркетингови и социални проучвания	Интердисциплинарно изследване "Македония на кръстопът"	7 625 EUR
Издавателство "Колибри"	Издаване на книгата на първия български европейски комисар Меглена Кунева "Европа на гражданите"	1 534 EUR
СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		

Международна конференция на тема: Европейските и неевропейските алтернативи пред Турция в процеса на европейска интеграция и последствията от тях за европейския съюз и съседните на Турция държави. Позициониране на България в

34 404 EUR

дебата за членство на Турция в ЕС.

	Новите страни членки като участници във формулирането на дневния ред на разширения ЕС	32 578 EUR
	Участие на българския НПО сектор в процеса на вземане на решения на Европейско ниво"	12 211 EUR
	Икономика и политика на присъединяването към Еврозоната	24 789 EUR
	Готовност на България за присъединяване към Шенген и ефекти от предстоящото членство	25 789 EUR
	Нерешените задачи от петото разширяване	34 868 EUR
	"Оценка на гражданското общество в България по методология CIVICUS"	2 537 EUR
	Популяризиране и отразяване на дейността на Европейски Съвет за външна политика в България	741 EUR
	Превод на английски език на книгата на Меглена Кунева "Европа на гражданите"	1513 EUR

4. ПРОГРАМА "ИЗТОК-ИЗТОК"

ПРОЕКТИ		
Организация/Проект	Тема	Сума
Организиране на конференции		
Институт по социални дейности и практики	МЕЖДУНАРОДЕН СЕМИНАР "ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНАТА РАБОТА В РЕШАВАНЕ НА СЛУЧАИ НА НАСИЛИЕ НАД ДЕЦА"	9 842 USD
Фондация "РискМонитор"	Организираната престъпност на Балканите през погледа на законодателя	20 800 USD
Участие на Българския НПО-сектор	Участие на Българския НПО сектор в процеса на взимане на решения на Европейски ниво	23 488 USD
Българска асоциация за закрила на пациентите	Международния опит в представянето на стандартите на правата на пациентите в ЕС в системата на здравеопазването	12 560 USD
Институт за икономическа политика	Нови предизвикателства - нови решения. Повишаване на административния капацитет на представители на държавната администрация на централно/местно ниво в Югоизточна Европа	8 383 USD
Подкрепа участия в конференции		
Валентина Славева-Найденова	Създаване и фасилитиране на първата регионална целева група за въздействие	93 USD
Мина Димитрова Попова	Международна инициатива "Източно Европейски и Азиатски Организации за безопасност на пациента"	1 039 USD
Татяна Симеонова Иванова	Регионална работна среща на страните от Централна и Източна Европа	900 USD
Тодорка Игнатова Костадинова	Регионална работна среща на страните от Централна и Източна Европа	915 USD
Албена Йорданова Михайлова	Академия за граждански	150 USD

	умения	
Алексей Владимиров Пампоров	Предизборен мониторинг и застъпничество	2 674 USD
Александия Димитрова	Новите енергийни пътища в Югоизточна Европа и защита на човешки права	777 USD
Андрей Александров Куртенков	Качество на органичните хранителни продукти и влияние на качествените фактори	496 USD
Боян Венциславов Захариев	Борба със социалното изключване в Албания	984 USD
Велина Неделчева Гергелчева-Близнакова	Югоизточна Европа Регионална Консултация "Политика и практика в страните от Югоизточна Европа за децата с генетични заболявания"	826 USD
Венелина Красимилова Величкова	Честна и чиста енергия за Балканите	75 USD
Владимир Иванков Иванов	Югоизточна Европа Регионална Конференция - Изграждане на общо Европейско бъдеще относно въпросите за околна среда : Стратегия за развитие и действие	50 USD
Георги Сашков Стефанов	Югоизточна Европа Регионална Конференция - Изграждане на общо Европейско бъдеще относно въпросите за околна среда : Стратегия за развитие и действие	252 USD
Даниел Проданов Попов	Тръбопроводи, заплахи и ползи	73 USD
Даниела Стоянова Божинова	Енергийни пътища & Човешки права	67 USD
Евелина Петрова Келбечева	Среща без спомени	446 USD
Живка Венелинова Валявичарска	Изкуство - Политика -Упадък	641 USD
Иван Петков Кожухаров	Засилване капацитета и създаване на екологични мрежи за общи екологични решения	94 USD
Иван Цонев Иванов	Насърчаване на партньорство между неправителствени организации и местните власти в Румъния, Молдова и Украйна за изпълнение на европейските стандарти за качество относно	488 USD

	закрилата на децата	
Йорданка Иванова Динева	Югоизточна Европа Регионална Конференция - Изграждане на общо Европейско бъдеще относно въпросите за околна среда : Стратегия за развитие и действие	50 USD
Красимир Илиев Михайлов	Академия за граждански умения	150 USD
Лилия Цветкова Георгиева	Засилване капацитет и създаване на екологични мрежи за общи екологични решения	94 USD
Мариана Цветанова Христова	Създаване и фасилитиране на първата регионална целева група за въздействие	113 USD
Мариета Лазарова Цветкова	Семинар организационно развитие	2 041 USD
Мария Георгиева Гончева	Засилване капацитет и създаване на екологични мрежи за общи екологични решения	118 USD
Марко Хайдиняк	Етническа Стабилност, Етнически промени - международен уъркшоп за ефективно политическо, икономическо и социално участие на малцинствата	509 USD
Мина Димитрова Попова	Обща среща на международната експертна група за безопасност на пациентите в страните от Източна Европа и Азия	977 USD
Мина Димитрова Попова	Регионална работна среща на страните от централна и източна Европа	1 755 USD
Надя Иванова Димитрова	Външни европейски граници - мониторинг Представяне на Финален доклад	737 USD
Огнян Веселинов Златев	Семинар организационно развитие	2 041 USD
Петко Костадинов Ковачев	Тръбопроводи, заплахи и ползи	361 USD

Петко Костадинов Ковачев	Честна и чиста енергия за Балканите	503 USD
Петя Парашкевова Милчева	Насърчаване на партньорство между неправителствени организации и местните власти в Румъния, Молдова и Украйна за изпълнение на европейските стандарти за качество относно закрилата на децата	489 USD
Пролетка Валентинова Паскова	Академия за граждански умения	150 USD
Рандалл Бейкър	Югоизточна Европа Регионална Конференция - Изграждане на общо Европейско бъдеще относно въпросите за околна среда : Стратегия за развитие и действие	75 USD
Стефа Христова Боева	Тръбопроводи, заплахи и ползи	80 USD
Стефка Цветанова Лалова	Академия за граждански умения	150 USD
Стоян Димитров Йотов	Засилване капацитета и създаване на екологични мрежи за общи екологични решения	118 USD
Теодора Мартинова Томова	Югоизточна Европа Регионална Консултация "Политика и практика в страните от Югоизточна Европа за децата с генетични заболявания"	826 USD
Тодор Драганов Тодоров	Честна и чиста енергия за Балканите	75 USD
Тодор Драганов Тодоров	Югоизточна Европа Регионална Конференция - продължение Честна и чиста енергия за Балканите	921 USD
Цветя Евгениева Попова	Международен семинар за доброволчество	341 USD
Участие на Българския НПО-сектор	Участие на Българския НПО сектор в процеса на взимане на решения на Европейски ниво	23 488 USD
СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		
	Участие на българския НПО сектор в процеса на вземане на решения на Европейско ниво	16 398 EUR

5. Финансирани от други донори - ТРЪСТ ЗА ГРАЖДАНСКО ОБЩЕСТВО

Организация/Проект	Тема	Сума
Асоциация на българските радио и телевизионни оператори	Консултативен процес за въвеждането на директивата за аудиовизуалните медийни услуги в българското законодателство	10 000 USD
Българско общество на хуманитарните издатели	Прозрачност и защита на обществения интерес при държавно финансиране на медиите в България (Първи стъпки към публично анонсиране на идеята)	7 698 USD
Дружество за хора с увреждания "Кураж"	"За да се случват нещата, трябва активно да включим и ние самите" - документиране на препятствията в градската среда на Русе.	4 999 USD
Институт по социални дейности и практики	Социално приобщаване и овластяване на младите майки от ромски произход в гр.Шумен - информационна кампания за превенция на ранно забременяване и изоставяне на деца в специализирани институции	4 976 USD
Клуб "Отворено общество" - Стара Загора	Превенция на правонарушенията от ромски младежи - обучителни дейности, сформирание на младежки граждански патрул.	4 935 USD
Младежки клуб "Да бъдем приятели"	"Да подкрепим творецът" - развитие на деца с увреждания - с.Гълъбник.	5 000 USD
Народно читалище "Любен Каравелов"	"С общи усилия ще успеем" - социално приобщаване на хора с увреждания.	3 130 USD
Сдружение "Каспичан за всеки"	Интегриране на общността с равни права и отговорности - социално включване на хора с увреждания	4 955 USD

Сдружение "Майки срещу дрогата"	"Заедно срещу наркотиците" - изграждане на мрежа от родителски организации в Габрово, Монтана, Ямбол. Издаване на сборник.	4 985 USD
Сдружение "Общество Адаптация" София	Болнични настоятелства - лобиране за законодателни промени за участие на структурите на гражданското общество в лечебните заведения за стационарна психична здравна помощ.	5 000 USD
Сдружение "Партньори-Дупница"	Дневен център за деца със специални образователни потребности - информиране на обществеността, създаване на група за самопомощ и обучения на родители.	4 688 USD
Сдружение "Регионална асоциация на училищните психолози и педагози" - Бургас	"И нашата дума" - проблеми на възпитаниците напускащи поради навършване на пълнолетие бургаският дом за деца без родители.	4 998 USD
Сдружение ГОРД - с.Раковски	Овластяването - неизменна част от социалното включване на ромската общност - преодоляване на социална изолация на млади жени от ромски произход.	4 767 USD
Фондация "Надежда срещу СПИН"-София	Живот с ХИВ - социална интеграция и равнопоставеност на предоставяне на здравни грижи и лечение.	3 000 USD
ФОНДАЦИЯ "Областен Ромски съюз" - Бургас	Създаване на доброволческа младежка група от ромската общност за опазване на обществения ред.	5 000 USD
Център за психосоциална подкрепа - София	"Да разкажем една история" - интегриране на деца със специални образователни потребности.	4 865 USD

6. ПРАВНА ПРОГРАМА

През 2008 година дейността на програмата беше насочена към подобряване на прозрачността и отчетността на институциите и отстояване на принципите на върховенството на закона и защита на правата на човека в България. За тази цел Програмата осъществява системно наблюдение на отделни аспекти от дейността на правоохранителните институции в страната и осигурява експертна подкрепа на институции и граждански организации.

Граждански контрол над институциите

През 2008 година програмата осъществи два проекта за наблюдение над дейността на институциите (“Гражданско наблюдение в полицията” и “Цената на правосъдието в България”) и започна подготовката за осъществяване на независима оценка на резултатите от реформата на съдебната система в България за периода 2003 – 2008 година.

Първият проект се състои в контрол над приложението на международно-правните и националните стандарти за защита на правата на лицата, които са задържани в полицейските управления за срок от 24 часа. Проектът се осъществява с помощта на четири неправителствени организации в градовете София, Пловдив, Плевен, Варна и Бургас. Методологията се състои в подбор и обучение на доброволци, които осъществяват непредизвестени посещения в полицейските управления, преглеждат материалната база и интервюират задържани лица и полицейски служители. Резултатите от проекта са признати от Министерството на вътрешните работи като важен източник на информация и препоръки за подобряване на качеството на полицейската работа в страната и ограничаване на възможностите за злоупотреба с правата на задържаните лица.

Чрез проекта си “Цената на правосъдието в България” програмата осъществява цялостно изследване на динамиката на обществените разходи за правосъдие, включително развитието на бюджетите на Министерството на правосъдието, Министерството на вътрешните работи и бюджетът на съдебната власт за периода 1998 – 2008 година. Изследването сравнява известната информация за обществените разходи за правосъдие с определени критерии за ефективност и резултатност на системата и установява множество проблеми в процеса на планиране и изразходване на този вид средства. Проектът съдържа предложения за подобряване на качеството на правосъдието в България, при ограничаване на разходите.

Независимата оценка за изпълнението на стратегията за съдебна реформа в България ще бъде завършена в началото на 2009 година.

Изработването на доклада е включено като част от правителствения план за действие за 2008 година по Механизма за партньорство и проверка на напредъка в съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност, който е договорен между България и ЕС. Проектът съдържа обобщение на изпълнените мерки от стратегията и препоръки за нови приоритети за продължаване на реформата. По това изследване Правна програма работи в партньорство с експерти от други български НПО, и по-специално Асоциация "Прозрачност без граници", Български институт за правни инициативи и Фондация "РискМонитор".

Модернизиране на институциите на правосъдието в България

През 2008 година Програмата продължава своето участие в реформата на системата за предоставяне на правна помощ на лица в неравностойно положение в България. По-специално програмата си партнира с МВР, Министерството на Правосъдието, Висшия адвокатски съвет и Националното бюро за правна помощ в проект "Механизъм за предоставяне на правна помощ от дежурни адвокати". Проектът се състои в разработване и пилотно приложение на механизъм за определяне и назначаване на дежурни адвокати за задържаните за 24-часа в полицейските управления. Проектът е насочен към ограничаване на възможностите за нарушаване на основните права на задържаните лица и към подобряване на качеството на наказателното производство. Основна предпоставка на проекта е, че ранното присъствие на адвокат гарантира законността на проведените действия по разследване на престъпленията и ограничава възможностите за връщане на наказателните дела от по-късна фаза на процеса. Пилотната схема се осъществява на територията на Велико Търново и Горна Оряховица с участието на местната полиция и адвокатски съвет. Резултатите от проекта ще подобрят защитата на правата на задържаните лица и ще съдействат за подобряване на скоростта и качеството на наказателните производства.

Също през 2008 година Програмата работи в сътрудничество с Министерството на правосъдието за подобряване на регулаторната рамка в България. Програмата участва активно в разработването на концепция за нов Закон за нормативните актове, който урежда процедурата по подготовка на законопроекти, както и проведе изследване на добри чуждестранни практики. В този процес Програмата отстояваше активно принципите на експертност, обосновааност, необходимост и демократично гражданско участие в подготовката на законопроекти. По препоръка на Програмата в крайния вариант на концепцията намираха място редица модерни организационни и управленски подходи като извършване на предварителна оценка на въздействието на законопроектите, обществени обсъждания и консултации, публикуване на всички проекти за нормативни актове и последващ контрол върху ефекта от приетите нормативни актове.

Провеждането на реформа в тази област е от изключително значение за подобряване на качеството и предвидимостта на правосъдието в България; друг потенциално важен резултат от реформата на регулаторната рамка е подобряването на бизнес-средата в страната, като този резултат придобива все по-голямо значение с оглед на развиващата се световна финансова криза.

ПРАВНА ПРОГРАМА

ПРОЕКТИ		
Организация/Проект	Тема	Сума
Фондация за грижи в общността "Дива"	Гражданско наблюдение в полицията - гр.Пловдив	1 078 EUR
Сдружение "Плевенски обществен фонд- "Читалища"	Гражданско наблюдение в полицията - гр.Плевен	1 118 EUR
Асоциация "Деметра"	Гражданско наблюдение в полицията - Бургас	1 902 EUR
Фондация "SOS семейства в немилост"	Гражданско наблюдение в полицията - Варна	1 951 EUR
Кантора за правна помощ- Адвокатско дружество "Георгиева, Енчева, Илиева, Пенчев и Чакърлова"	Модел за предоставяне на правна помощ от дежурни адвокати	17 517 EUR
СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		
	Полицейски омбудсман	10 349 EUR
	Организиране на публична лекция на Здравка Калайджиева	575 EUR
	Гражданско наблюдение в полицията	11 214 EUR
	Анализ на ефективността на законодателния процес	6 724 EUR
	Реформа на съдебната система и защита на правата на човека	656 EUR
	Оценка на изпълнението на стратегията за реформа на съдебната система	5 614 EUR
	Цената на правосъдието в България	8 484 EUR
	Оценка на ефективността на процедурите по налагане и събиране на глоби	3 058 EUR
	Механизъм за предоставяне на правна помощ от дежурни адвокати	33 722 EUR

Прозрачност и ефективност на
прокурорската система в
България 12 918 EUR

Социологически изследвания 3 227 EUR

7. ПРОГРАМА „ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ“

Основната цел на програмата „Обществен дебат“ е да стимулира публичното обсъждане на ключови за развитието на българското общество теми, като отстоява ценностите на отвореното общество. Основните приоритети на програмата са формулиране на нов тип публични политики, въвличане на обществото в дебати по тези политики, стимулиране на гражданската активност и контрол за постигане на значими за обществото ни цели, оказване на подкрепа на институциите на публичната власт в осъществяването на необходимите за обществото реформи.

През 2008 година програмата стартира проект за периодично наблюдение на ключови промени в нагласите на обществото и ефекта на предизборната кампания върху тях чрез извършването на серия социологически изследвания. Данните от изследванията представляват инструмент за ранно предупреждение за динамиката на рискови нагласи, застрашаващи толерантността към малцинствата и подкрепа на принципите на либералната демокрация.

В рамките на програмата продължава публикуване в интернет на резултатите от основните изследователски проекти на Институт „Отворено общество“ - София и неговите партньори, както и разширяване на аудиторията на провеждани от института публични събития и стимулиране на дебати по приоритетите на програмата чрез поддържане на електронното издание „Политики“.

През 2008 година програма „Обществен дебат“ подкрепи осъществяването на поредица от изследвания по ключови за развитието на отвореното общество теми, включително състоянието на новите млади и новия тип комуникация и медии, критичен преглед на политиките за региона и др.

За постигане на експертно участие в публичния дебат и през 2008 година програмата „Обществен дебат“ привлече стипендианти, изследващи теми свързани със състоянието на публичните финанси, реструктуриране на българското политическо и публично пространство, култура и политика, зони на активност на младите хора в България, политики и медийна среда, Европейското членство на България и въздействие върху развитието на местните общности и др.

С цел успешното осъществяване на проектната си дейност в рамките на програма „Обществен дебат“ се формират динамични партньорство с публични институции, експертни общности, институти за публична политика, представители на академичните среди.

ПРОГРАМА „ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ“

ПРОЕКТИ		
Организация/Проект	Тема	Сума
Екип с р-л Даниел Смилов	Реформа на законодателството за финансиране на партиите	14 751 EUR
Център за либерални стратегии	Партньорски проект на ИОО-София, Централна Европейски Университет и Център за съвременна култура - Барселона	7 060 EUR
Георги Лозанов Георгиев	Критически анализ на медиите в поредица от 20 публикации	3 068 EUR
Вера Петрова Мутафчиева	Османско присъствие срещу турско робство	3 068 EUR
Център за либерални стратегии	Микро трендове	17 649 EUR
БАН	V-ти симпозиум "Странски-Каишев"	3 500 EUR
Диана Иванова	Изследване на тема "Новите форми на миграция след членството на България в Европейския съюз и тяхното въздействие върху развитието на местните общности "	3 068 EUR
Фондация "Информационен център на НАТО в София"	Публични лекции и конференции	10 047 EUR
Фондация "Свободна и демократична България"	Скандалът български гробища	2 556 EUR
Вагабонд Медия ЕООД	Провеждане на 12 журналистически проучвания по ключови за емигрантските общности в България теми	10 226 EUR
Българска социологическа асоциация	Организиране на конференция на тема "Mapping the Great Cnversation In Science"	1 000 EUR
Медиапул	Популяризиране на обществените нагласи по ключови за обществото теми, включително доверие в Български и европейски институции, етническа толерантност, нагласи за търговия с гласове и др.	2 556 EUR
сп. "Критика и хуманизъм"	Публикуването на два двуезични броя посветени на предизвикателствата на новия	1 772 EUR

популизъм и европейските
перспективи на Турция
(допълнително финансиране)

Колектив Димитър Димитров	Съдебните спорове за изборните резултати от местните избори 2007	3 068 EUR
СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		
	Мрежи на прехода - Какво всъщност се случи в България	615 EUR
	Социологическо изследване "Избор на общински съветници"	3 328 EUR
	Електронно издание "Политики "	21 586 EUR
	Кръгла маса "Електорални нагласи партийни идентичности"	2 611 EUR
	Издаване на 7 съвместни издания с Институт за изследване на близкото минало и издателство "Сиела"	7 669 EUR
	История на социализма	
	Омнибусни изследвания	12 691 EUR
	Изследване "Състояние на обществото-3"	18 691 EUR

8. ПРОГРАМА „УПРАВЛЕНИЕ И ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ“

През 2008 г. Програмата „Управление и публични политики“ работи по три приоритета, в съответствие със Стратегията на Програмата за 2007–2008 г.: децентрализация, развитие и насърчаване на моделите на публично-частното партньорство и реформа на публичната администрация. В допълнение към тези три главни области на дейност, Програмата отдели специално внимание на образованието и общественото здраве, най-вече в контекста на въпросите на публичното финансиране и децентрализация на публичните услуги. През последните няколко години финансирането на тези два сектора претърпя сериозни реформи, някои от които все още не са окончателно приключени, а цялостният резултат е съмнителен и продължава да бъде в центъра на общественото внимание.

През целия отчетен период усилията бяха насочени към редица области: приключване и представяне пред обществото на резултатите от проектите, започнали през предходните години; организиране на изпълнението на инициативите, съгласно Плана за действие на Програмата за 2008 г; развитие на ключови партньорства и изграждане на капацитет за наблюдение и активно участие на експертите при формирането на публичните политики и внедряването им в България и в региона.

Реформа на публичната администрация и децентрализация

Добро управление и реформа на администрацията

Институт „Отворено общество“ – София предостави „ноу-хау“ за организационно развитие на Община Търговище, подобряване на управлението и предоставяне на висококачествени услуги, ориентирани към клиентите. Тази новаторска за България инициатива, която въведе европейска методология за гарантиране на качеството въз основа на самооценка, доведе до създаването на нов интегриран център за обслужване на клиентите, основан на модерни стандарти за качество на публичната администрация. Центърът, който функционира от юни 2008 г., беше официално открит от Министър-председателят.

Мониторинг на публични бюджети

През 2008 г. по Програмата отново беше изготвена оценка на проекто-бюджета на Община София и бяха разпространени информационни брошури за разясняване на съдържанието му сред гражданите. За първа година Общината реши да използва тази брошура като модел за запознаване на гражданите с бюджета и издаде своя брошура с подобен анализ на данни и дизайн.

Беше изготвен сравнителен анализ на развитието и тенденциите в бюджета на Община София за мандата на предишния Съвет (2003 – 2007 г.). В края на 2008 г. докладът беше в окончателен вариант и се предвижда да бъде издаден през първото тримесечие на 2009 г.

През 2008 г. бяха организирани редица обществени събития, за да се насочи вниманието на обществеността към важни икономически въпроси и бюджетната политика в България. През годината екип от добре познати икономисти в България проследяваха и анализираха макроикономическите аспекти на развитието на страната. През юли и октомври 2008 г. техният анализ и прогноза бяха представени на официални събития.

През ноември 2008 г. по Програмата беше организиран публичен дебат, в центъра на който беше поставена политиката на правителството по бюджетния излишък и вижданията за управление на излишъка на фона на икономическата криза. В дебата участваха социални и либерални икономисти, представители на НПО, журналисти и граждани.

Местен обществен посредник и подобряване на управлението на местно ниво

През 2008 г. по Програмата „Управление и публични политики“ (УПП) беше предоставено експертно съдействие и организация на срещи на Националната асоциация на местните обществени посредници – разрастваща се организация, чиято задача е да гарантира правата на гражданите на местно ниво пред местните власти. Като част от това съдействие УПП организира обучение, ръководено от Омбудсмана на Амстердам. УПП подкрепя институцията на местния омбудсман през целия път от първоначалната концепция до широкото и въвеждане, което обхваща 10% от българските общини.

УПП умножи опита си в прозрачността и гражданското участие посредством серия от местни инициативи за мониторинг на политиката и новаторско участие на гражданите при взимането на решения в две български общини и обучение на молдовски общини в сътрудничество с Фондация „Сорос“ – Молдова. Обърнато бе допълнително внимание на формулирането на нови наредби на Общинския съвет на София, като усилията бяха насочени към това новият Съвет (избран в края на 2007 г.) да пази и подобрява стандартите за работа с граждани.

Децентрализация и равен достъп до обществените услуги

Институт „Отворено общество“ – София, заедно с партньорска ромска организация – „Амалипе“, направи анализ и разработи кампания за достъп до образование в малки селски общини. Беше направен преглед на въздействието на финансовата децентрализация (делегираны училищни бюджети) и въвеждането на формулите за финансиране на база брой ученици. В новия контекст бе отделено специално внимание

на интегриране в образователната система на ученици от ромски произход.

Публично-частно партньорство

Политики, насочени към децата – Инициатива 2008

С тази инициатива Програмата се стреми да поощри внедряването на активни, разумни и устойчиви политики, насочени към децата, най-вече на местно ниво, но в координация с националната политика в тази област. Програмата насочва усилията си към дейности по разработването и внедряването на модерни местни политики, които съответстват на потребностите и проблемите на децата, и мобилизират местните заинтересовани страни.

Като надгражда дейностите на Програмата от 2007 г. за разработване на стратегия и програма за работа с деца в Община София и идентифициране на местни проблеми, свързани с деца, усилията през 2008 г. целяха да подпомогнат общината при формулиране на местната политика, да гарантират участието на заинтересуваните страни в процеса и да се съберат статистически данни, които да подкрепят с релевантна информация процеса на взимане на решение.

Обучение по публично-частно партньорство (ПЧП)

През 2008 г. заедно с партньорски организация, Институт "Отворено общество" - София започна програма за обучение по предпроектни проучвания, което се очаква да повиши аналитичния и оперативен капаците на общинските служители да организират ПЧП. Организиран бяха пет семинара (по 5 дни всяка) с 12-15 общини, участващи във всяка работна среща през 2008 г. Предвидени са още 5 обучения през първото тримесечие на 2009 г. Основната цел на проекта е да отговори на нарастващите потребности на българските местни власти и на бизнеса да придобият теоретични познания и практическо обучение по подготовката на предпроектни проучвания за проекти, финансирани от ЕФРР.

Инициативата е продължение на LGI проекта, който подкрепи подготвителната работа по проектирането на обучителните модули и проведе два семинара със съдействието на LGI-Будапеща и на полски консултанти с богат опит. Семинарите по подготовката за предпроектните проучвания за проектите по ЕФРР са предназначени за служители на общините. Семинарите бяха на много специализирано ниво и изискваха образование по финанси и инвестиции, познания за работа с фондове на ЕС и умения за работа с MS Excel.

Всеки семинар обхващаше петдневен период с лекции, работа с примерни казуси и практически упражнения, организирани според основните етапи на разработване на предпроектно проучване.

Здравеопазване

През 2008 г. въпросът за добро управление получи нов тласък със силните послания, идващи от Европейския съюз и Службата за борба с измами на Европейската комисия, че България е постигнала малко в борбата с корупцията и източване на обществени средства. В този контекст УПП също продължи работа си в областта на превенцията на корупционни практики със специален доклад за неформалните плащания в системата на здравеопазването – Корупция и избягване на данъци в българската здравна система.

Българската здравна система от много време е блокирана в средата на недовършена реформа, което създава напрежение сред здравните служители и пациентите. Като продължение на серия проучвания върху корупцията в различни обществени сфери, този доклад показва, че избягването на данъци е широко разпространено сред общопрактикуващите лекари в България, въпреки че те са сегментът с най-високи доходи от здравните професионалисти. От друга страна незаконно заплащаните на ръка суми от пациентите възлизат на около 30 милиона лева (15 милиона евро), много по-малко от спекулативни изявления на ключови политически фигури. Други 110 милиона лева са платени допълнително, но легално, въпреки трудностите за хората с ниски доходи. Докладът провокира разгорещен дебат за обхвата на корупцията и необходимостта от реформи в този много чувствителен сектор.

Във фокуса на Програмата бяха и други два въпроса относно приватизацията на болниците и системата на здравно осигуряване. Приватизацията е противоречив и важен проблем на здравната реформа в България. Този доклад бе представен през ноември 2008 г., а работата по системата на здравно осигуряване продължава. Последните промени отнасящи се до увеличаването на здравноосигурителните вноски от гражданите и новия контекст на финансова криза изисква специално внимание.

Образование

В сътрудничество с LGI-Будапеща, Програмата УПП продължи да прави преглед на напредъка на реформата в образованието, фокусирайки се най-вече върху въздействието на новите формули за финансиране върху училищата в малките населени места и ромските ученици. Българското училищно образование е в средата на масивна реформа, свързана с преминаване към делегирани бюджети и въвеждане на формули за финансиране на базата на брой ученици. Този процес, който сам по себе си е позитивен, най-общо се свързва с намаляване на средствата за образование, по отношение на дела им от БВП.

Двама полски експерти изготвиха аналитичен доклад, който показва, че в резултат на реформата се появяват големи несъответствия във

финансирането между подобни общини. Още по-големи несъответствия съществуват между градски и селски общини. Това е заплахата за равния достъп до образование и качеството му. Докладът беше представен на Министерството на финансите през ноември 2008 г., за да бъде взет предвид при планирането за бюджета 2009 г.

В сътрудничество с Европейска програмата за наблюдение и подкрепа (EUMAP) и ромски НПО, по Програмата Управление и публични политики и програма Рома се прави преглед на въздействието на структурните фондове и новите финансови механизми върху ромските ученици в селските райони. Прегледът продължава, но проведените до момента проучвания на конкретни случаи показват, че оптимизацията на училищната мрежа е увеличила риска от отпадане на ромските ученици в тези райони.

През 2008 г. УПП продължи да съдейства за публикации по въпросите на образованието в партньорство с издателството на Министерството на образованието и науката. Бяха издадени три материала по следните теми: Измерване на качеството на образованието, Отпадащи ученици, Межкултурно развитие и учебен план за критично мислене.

ПРОГРАМА „УПРАВЛЕНИЕ И ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ“

ПРОЕКТИ		
Организация/Проект	Тема	Сума
ГД "Ресурсен център по децентрализация и общинско развитие	Разпространяване на приложението на системата от делегирани бюджети (2007)	22 150 EUR
Фондация "Свободна и демократична България"	Разработване на проект за Закон за траурната и погребална дейност	5 113 EUR
Център за икономическо развитие	България в глобалната икономика: международни сравнения	10 226 EUR
Институт за развитие на публична среда	Поддържане и доразвиване на постигнатите промени в практиките на Столична община, осигуряващи по-висока степен на прозрачност и достъпност в процеса на вземане на решения	19 900 EUR
Фондация "Крал Бодуен"	"Европейските граждани за бъдещето на Европа"	10 000 EUR
Център за култура и дебат "Червената къща"	Инерция или развитие: Анализ на ефикасността на публичните разходи за култура	9 663 EUR

Българско сдружение за насърчаване на гражданската инициатива	Граждански мониторинг върху местните планове и стратегии	2 898 EUR
Сдружение "Развитие на личността и човешките ценности"	Граждански мониторинг на политиките за устройство на територията и инфраструктура и благоустрояване на община Бургас	3 000 EUR
Асоциация "Прозрочност без гровици"	Пресконференция за обявяване на инициатива за подписване на обществен договор за честни и свободни избори и за създаването на Гражданска коалиция за честни избори.	1 669 EUR
СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		
	Macro Watch	
	"Открит местен бюджет" Наблюдение на публичните бюджети-3	4 667 EUR
	Наблюдение на публичните бюджети-2	30 459 EUR
	Оценка на ефектите от прилагането на единните разходни стандарти в образованието	13 908 EUR
	Въвеждане на общата рамка за оценка в българската публична администрация	5 929 EUR
	Социологически изследвания OpenBus	12 744 EUR
	Предпроектни проучвания (feasibility studies)	6 794 EUR
	Публична дискусия: Разработване на законова регламентация, отчитаща особен статут на София	2 062 EUR
	Изграждане на информационен пул "Политики за преодоляване изолацията на уязвими групи"	8 275 EUR
	"Децата на София - политики за благосъстоянието на децата в София"	14 389 EUR
	Многоцелево проучване на домакинствата - обобщаващи	2 416 EUR

	анализи	
	Проектен мениджмънт в агенцията за информационни технологии	8 935 EUR
	Публичен дебат: Фискален излишък	490 EUR
	Подготовка на доклад по Многоцелевото изследване на домакинствата, проведено съвместно със Световната банка	1 508 EUR
	Основни инструменти за анализ на големи инвестиционни проекти	19 939 EUR
	Платформа за генериране на проекти - пакет от дейности за стартиране на проекта	373 EUR
	Развитие на капацитета на обществени посредници и представители на местната власт за прилагане принципите на добро управление, прозрачност и гражданско участие при провеждане на публични политики	12 476 EUR
	Международна конференция на тема "Качество на публичните услуги"	6 722 EUR
	Оценка на семейства от НПО, Тръст за ГО	3 579 EUR

9 ПРОГРАМА „ОБРАЗОВАНИЕ“

ПРОЕКТИ		
Организация/Проект	Тема	Сума
Сдружение "Добротолюбие"	Малцинствата във фокуса на толерантното патриотично възпитание	4 244 EUR
Главна редакция на педагогическите списания	Съвместни издания с Научно-методическите списания на МО	4 857 EUR
Сдружение Национална школа по мениджмънт	Симулация на създаването и развиването на съвременна демократична държава	10 226 EUR
СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		
	Мониторинг на качеството на образователната услуга в училищата	1 619 EUR
	Съвместни издания с Научно-методическите списания на МОН	4 690 EUR

10. ПРОГРАМА „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		
Организация/Проект	Тема	Сума
	Проучване на интегралните показатели за измерване на здравето на населението и възможностите за тяхното използване	12 483 EUR
	Публикуване и публично представяне на "Приватизацията на болниците – възможност и предизвикателства "	2 952 EUR

11. ПРОГРАМА „РОМА“

Предвид динамиката и промените в местния контекст и средата, в която се осъществяват дейностите на Програма Рома, се наложи приемането на нова тригодишна стратегия. Промените отразяват членството на България в ЕС, липсата на последователност в прилаганите политики за интеграция на ромите в България, тенденциите за повишаване на негативните нагласи спрямо политиките за интеграция. В този смисъл усилията на програма Рома бяха насочени към изпълнение на следните приоритети:

§ В изпълнение на приоритет “Подкрепа за инициативи, целящи преодоляването на негативните стереотипи и нагласи спрямо ромите”, програма Рома подкрепи изготвянето на редица издания, насочени към изграждането на положителни обществени нагласи и подобряване на обществената информираност по отношение на съществуващите предразсъдъци спрямо етническите малцинства в България.

Изграждане на положителни обществени нагласи спрямо политиките за интеграция на ромите чрез партньорство с медиите – “Ромски медиен справочник”

Негативните обществени нагласи спрямо ромите са една от основните пречки за ефективното прилагане на политиките за интеграция на ромите. В ролята си на обществен посредник, медиите заемат изключително важна роля за скъсяването на социалната дистанция между малцинството и мнозинството и за изграждането на положителни обществени нагласи спрямо политиките за интеграция на ромите. Във връзка и в съответствие с утвърдените цели и задачи за 2008 г. екипът на Програма “Рома” на Институт “Отворено общество” стартира изпълнението на проект “Изграждане на положителни обществени нагласи спрямо политиките за интеграция на ромите чрез партньорство с медиите.” Чрез създаването и представянето на наръчник по проблемите на ромите в България, проектът се стреми да улесни журналисти от ключови медии в коректното и обективно отразяване на теми, касаещи интеграцията на ромите.

Изследване на социалните дистанции към етническите малцинства в България

В изпълнение на приоритет “Подкрепа за инициативи, целящи преодоляването на негативните стереотипи и нагласи спрямо ромите” Програмата инициира проект, който има за цел да повиши обществената информираност по отношение на предразсъдъците (разглеждани като социални дистанции) и стереотипите към етническите и национални малцинства в България. Анализът, изготвен в рамките на проекта, предоставя възможност за публична дискусия по отношение на възможностите за интеграция на малцинствените етнически групи в

социалния и икономически живот на България, както и за необходимите действия за преодоляване на негативните обществени нагласи към дадени малцинства.

Програма "Рома" продължи да насърчава интеграцията на ромски журналисти в национални медии и да поддържа портала с информация за етическите малцинства в България – www.ethnos.bg като част от заложените дейности по този приоритет.

§ Международна инициатива "Десетилетие на ромското включване 2005-2015":

"Искам да бъда"

Проектът "Искам да бъда" цели да насърчи спортсменската игра между юношески отбори с различен етнически произход, като по този начин спомогне за утвърждаването на междуетническата толерантност в спорта.

Дванадесет юношески футболни отбора с деца от различен етнически произход от областите Габрово и Велико Търново се състезаваха във футболно първенство за наградата за честна игра, спортсменство и толерантност. Отборите ще бъдат оценявани по специално разработени критерии, които насърчават възпитанието в толерантност и уважение. Шестте най-добри отбора, събрали най-висок индивидуален и отборен точков актив, ще участват във финален турнир и официално награждаване в гр. Дряново.

В рамките на медийна кампания, посланиците на проекта, футболистите от националния отбор Росен Кирилов, Даниел Боримиров и Стилян Петров отправиха послания, подкрепящи междуетническата толерантност в спорта и обществото.

Инициативата се изпълнява от Държавна агенция за младежта и спорта за четвърта поредна година и е включена в Плана за действие на Десетилетието на ромското включване. Партньори по проекта са и Български футболен съюз, ПРООН, Вивател, областите Велико Търново и Габрово.

В изпълнение на този приоритет Програмата подкрепи проект на инициативен комитет за провеждането на Ромската Нова Година, , както и ежегодният конкурс за поезия на името на Усин Керим, осъществен от Фондация "РОМААРТ".

§ В контекста на членство на страната в Европейския съюз и с оглед постигане целите на Приоритет "Застъпнически дейности за прилагане на ефективни обществени политики на национално и местно равнище, както и възприемане на систематичен подход

на Европейско равнище за решаване на проблемите на ромите като европейски граждани” Програма Рома предприе следните инициативи:

“Модел за ефективна работа с етнически многообразни общности”

Като част от своята дейност, насочена към провеждането на лобиране и застъпнически дейности за прилагане на ефективни обществени политики на национално и местно равнище, както и възприемане на систематичен подход на Европейско равнище за решаване на проблемите на ромите като европейски граждани, Програма Рома, съвместно с Националния Демократически Институт, организира поредица от обучения. Те са интегрална част от програмата за изпълнение на проект “Модел за ефективна работа с етнически многообразни общности” в Южна и Северна България. Тяхната цел е изграждане на управленска култура и капацитет на общинско ниво за управление на събирането и използването на аналитична информация от високо качество за целите на стратегическото планиране и програмиране с акцент върху проблемите на ромската общност.

Инициативи за фасилитиране диалога между ромски граждански организации и държавни институции

В изпълнение на приоритетите си Програма Рома продължи и през тази година да фасилитира диалога между ромските граждански организации и държавните институции. Програмата подкрепи Центъра за междуетнически диалог и толерантност и ромския граждански сектор в изготвянето на актуализация на Рамковата програма за интеграция на ромите в българското общество.

Общностен Център за превенция - район Красна поляна

Целта на проекта е да допринесе за подобряване на общностния живот на гражданите в р-н Красна поляна - един от най-големите столични райони със смесено етническо население. Проектът цели изграждането на превантивен център, който да включва активното участие на всички заинтересовани страни – районната администрация, Столична община, местните органи на реда, местните граждани. Центърът има за цел да провежда дейности по превенция чрез ключови дейности и кампании за повишаване информираността на населението, защитата от престъпления на пострадали от нарушения на обществения ред, възпитание на гражданско поведение сред младежта на р-н Красна поляна, засилване на гражданския контрол върху работата на правозащитните органи, създаване на мрежа за възпитание и помощ на родителите в защита на семейството, децата и младежите. Партньорските организации, подкрепили инициативата за създаване на Центъра са Столична община, район Красна поляна, Институт „Отворено общество” - София, Министерство на вътрешните работи на Република България и Федералното министерство на вътрешните работи на Федерална република Германия.

ПРОЕКТИ		
Организация/Проект	Тема	Сума
Инициативен комитет Факултета	Ромска Нова Година - Василица	685 EUR
Фондация Ромаарт	Провеждане на конкурс Усин Керим	2 600 USD
Център за междуетнически диалог и толерантност	Гарантиране на ромското участие в изработването на обновена рамкова програма за интеграция на ромите	3 000 USD
Фондация Проинфо	Включване на ромски журналисти в централните електронни медии/ <i>Inclusion of Roma journalists in central media</i>	20 313 USD
Фондация Ромаарт	Издаване в-к Дром Дромендар	3 000 USD
Балканска Фондация за межкултурно образование и разбирателство "Дайвърсити"	Подготовка на роми кандидат - студенти за специалност "Журналистика"	3 000 USD

СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		
	Общностен ц-р за превенция в р-н Кр.Поляна	4 090 EUR
	Енергия за развитие	8 437 EUR
	Футболен турнир "Искам да бъда"	2 010 EUR
	Изследване на социалните дистанции	2 812 EUR
	Клуб на завършилите стажантската програма към НС	9 000 EUR
	Изследване на алтернативни практики за интеграция	895 EUR

12.ЗВЕНО ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОЕКТИ

През 2008 г. Институт "Отворено общество" - София завърши работата по изпълнението на следните външни проекти:

Техническа помощ за изпълнението на компонент "Повишаване на здравната култура, майчино и детско здравеопазване" по проект Подобряване на състоянието и включване на етнически малцинства в неравностойно положение със специален фокус върху ромите EuropeAid/122909/D/SER/BG

Изпълнител:

Институт "Отворено Общество" – София в консорциум с ICON Institute Public Sector GmbH; Фондация Здравни проблеми на малцинствата и Българска асоциация по семейно планиране и сексуално здраве

Стойност : 415 000 евро

Основни дейности:

- § Екипът по проекта работи по подготовката и изпълнението на здравна програма за ромски жени в неравностойно положение в четири области на страната - Добрич, Монтана, Ямбол и Пазарджик с фокус върху ранното диагностициране на рак на млечната жлеза и маточната шийка;
- § Екипът по проекта работи по подготовка и изпълнение на здравна програма за ромски деца и младежи в неравностойно положение, включително насърчаването на имунизации и предотвратяването на инфекциозни заболявания; предпазване от заразяване с ХИВ/СПИН, от болести, предавани по полов път и злоупотребата с наркотици сред младежите;
- § Проектът включи организирането и провеждането на специализирани обучения за медицински персонал, осигуряването на скрийнинг и прегледи с помощта на мобилна медицинска техника и провеждането на широкомащабна осведомителна кампания за предотвратяване на заболяванията сред жените и децата в неравностойно положение в ромската общност.

Постигнати резултати:

- Бяха обучени 34 медицински специалисти, сред които лекари гинеколози, медицински сестри и общопрактикуващи лекари, рентгенолози и лабораторни техници, педиатри, представители на Регионални здрави центрове, Регионални инспекции за опазване и контрол на общественото здраве и др. Обученията се проведоха в

четирите пилотни региона по проекта – областите Добрич, Пазарджик, Монтана и Ямбол.

- Общо 12272 лица (от които 6763 деца и 5509 жени) получиха специализирани медицински услуги;
- 37 здравни медиатори преминаха обучение във връзка с прилагането на националните здравни програми;
- Във всеки един от целевите региона бяха проведени обучения за общо 60 ромски семейства и 120 ромски младежи по въпросите на здравната култура и отговорното отношение към здравето с фокус участието им в здравната програма за превенция за заболяемостта;
- Във всеки един от целевите региона бяха проведени обучения за ромски жени и майки по въпросите на детското хранене;
- С ромски родители бяха проведени образователни сесии по въпроси, свързани с предпазването от блести и във връзка с участието им в здравните програми;
- Общо 22 специализирани събития и над 20 образователни сесии бяха проведени в училища с преобладаващ брой ромски деца под мотото на кампанията: “Отиди и попитай!”, включително по теми, свързани с предаването на зарази по полов път, предпазване от нежелана бременност и семейно планиране;
- Общо 120 000 информационни брошури и материали бяха изготвени и разпространени, включително: информация за предпазване от нежелана бременност и болести, предавани по полов път; рак на маточната шийка и рак на гърдата; необходими имунизации, информация за социалното и здравното законодателство и правата на пациента, информация за детското хранене и храненето на децата в кърмаческа възраст; плакати и обявления за възможностите за гинекологични и други прегледи с мобилна техника по проекта и др.

Техническа помощ за осъществяване на образователния компонент по проект „Подобряване на състоянието и приобщаване на малцинствените групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромите” EuropeAid/ 122908/ D/ SER/ BG

Изпълнител:

GET – German Education and Training в консорциум с Институт “Отворено Общество” – София

Стойност : 600 000 евро

Основни дейности:

Обучение на 400 избрани учители от предучилищно и училищно образователна степен, директори на училища, училищни психолози и педагогически специалисти в програма по межкултурно образование.

Изработена е методология и са разработени обучителни материали, съобразени с целите на проекта и нуждите на обучаемите. Използвани са 3 учебни модула: "Образование без предразсъдъци", "Включване на семейството" и "Управление на мултикултурна класна стая". Обучени са над 60 обучители, които са провели обучение за над 400 свои колеги. 30 учители и училищни служители (директори, преподаватели, психолози) са получили диплома за магистърска степен от Югозападния Университет – Благоевград.

Осигурена е възможност за над 60 университетски преподаватели да участват в научни форуми в страната и чужбина, където да засегнат теми, свързани с работата в мултикултурна среда, главно сред и с ромската общност в областите Образование и Правоприлагане.

През втората половина на м. май 2008 г. 272 ученика в неравностойно положение (при планирани 200), предимно от ромски произход, от 14 населени места, са участвали в подготвителни курсове за успешно преминаване на матуритетни изпити. Резултатите на учениците са сравними с тези на национално ниво. По молба на Институт Отворено Общество – София, Министерство на образованието и науката предостави справка за приетите във ВУЗ участници в подготвителните курсове. Информацията е за 259 (от 272), от които 109 (около 45%) са приети в 23 български висши училища.

Над 80 представители на държавната администрация, вкл. и от страната (бюра по труда, служби за социално подпомагане, регионални инспекторати по образование, инспекторати по хигиена и епидемиология, регионални здравни центрове и др.) са обучени по разработена методология за работа етнически малцинства в неравностойно положение.

В партньорство с Дирекция "Национална служба Полиция", след предварителен анализ на нуждите на полицейските служители за работа в мултикултурна среда, беше разработена методология за провеждане на обучение, а участниците бяха подбрани според определени критерии и процедури. 80 служители на полицията от цялата страна бяха обучени за обучители в "работа в мултикултурна среда". Те разработиха и изпълниха 10 пилотни плана за действие за разрешаване на проблеми, свързани със сигурността в местни мултиетнически общности.

Постигнати резултати

- § Разработени междукултурни образователни помощни средства и материали;
- § Повишен интерес към училището сред младежи от уязвими етнически малцинства, особено роми;

- § Повишена квалификация и знания на директори и учители за организиране и провеждане на образователния процес в мултиетническа среда;
- § Преподаватели в учебни заведения, специално обучени за межкултурно обучение в мултиетническа среда.
- § Повишено доверие между етнически малцинства и служителите на Национална служба „Полиция“;
- § Повишена ефикасност на ГД „Полиция“ в работата с етнически малцинства;

DEARs.net

Европейска мрежа за повишаване на уменията за работа в областта на селското стопанство и развитието на селски райони по програма Леонардо Давинчи

Мрежата DEARs.netpartnership включва 20 партньорски организации от 10 различни европейски страни и е отворена за нови членове. Целта на мрежата е да задоволи потребностите на целевите групи по проекта, които работят по планирането и прилагането на модели за обучение за повишаване на квалификацията в селскостопанския сектор и устойчивото развитие, съобразени с изискванията на обществото на знанието. Проектът включи дейности, свързани с:

- § подобряване качеството и достъпа до продължително професионално обучение;
- § осигуряване на възможности за продължително обучение на учители/фасилитатори;
- § разработване на наръчник, включващ добри практики;
- § създаване на Европейски ресурсен център

През 2008 екипът на Звеното за разработване на проекти проведе поредица от обучения по Управление на проектния цикъл за представители на общински и областни администрации, НПО, учители и училищни директори.